

системи надання ПХД населенню, необхідністю удосконалення нормативно-правової бази, відсутності міжвідомчої та міжсекторальної координації та співпраці з питань надання ПХД закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення як на центральному, так і на місцевому рівні.

Висновки. Існує значна потреба населення у ПХД, яка відповідає міжнародним принципам, підходам і стандартам та потребує: створення і розвитку доступної системи міжсекторальної та мультидисциплінарної ПХД; удосконалення та оптимізації нормативно-правової бази щодо забезпечення населення ПХД; розробку та затвердження національних стандартів та вимог до закладів ПХД; здійснення координації та консолідації зусиль державного та приватного секторів; організацію громадянського суспільства у сфері розвитку системи ПХД.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПАЛІАТИВНОЇ ТА ХОСПІСНОЇ ДОПОМОГИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Ю. В. Криничний, Ю. Ю. Щетко*

Дніпропетровська міська лікарня № 15, Департамент охорони здоров'я Дніпропетровської обласної державної адміністрації, Дніпропетровський обласний осередок ВГО "Українська ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги"

*Дніпропетровська міська лікарня № 15, Дніпропетровський центр післядипломної освіти Державного навчально-науково-методичного центру паліативної та хоспісної медицини НМАПО ім. П. Л. Шупика

Відсутність в Україні багатопланових комплексних медико-демографічних, соціальних, економічних та аналітичних досліджень з проблем медико-соціальної допомоги безнадійним хворим, що свідчили б про доцільність якісних перетворень у сфері паліативної медичної допомоги, зумовили актуальність даної роботи.

Мета — обґрунтування шляхів удосконалення системи охорони здоров'я у сфері впровадження паліативної та хоспісної допомоги (ПХД) на регіональному рівні.

Матеріали і методи. Застосовано методи аналізу, синтезу та узагальнення.

Результати. У 2014 р. на базі КЗ "Дніпропетровська міська лікарня № 15" Дніпропетровської обласної ради відкрито відділення ПХД на 5 ліжок, а також організоване навчання лікарів сімейної медицини та середнього медичного персоналу з питань паліативної допомоги. З вересня 2015 р. підтримку лікарям закладу та області надають викладачі кафедри паліативної та хоспісної медицини НМАПО ім. П. Л. Шупика шляхом проведення виїзних курсів з паліативної медицини. Але існують проблеми функціонування відділення ПХД, які пов'язані з недоліками у законодавчій базі та фінансуванням: 1) ремонти робляться власними силами колективом лікарні за допомогою спонсорів, родичів та знайомих колишніх пацієнтів; 2) законодавчо не визначений соціальний пакет для працівників відділень; 3) навчання лікарів з паліативної допомоги проводиться за бюджетні кошти, а медичних сестер — на платній основі, що не сприяє опануванню цих навичок широким колом медичних працівників.

Висновки. Заклади ПХД вкрай обмежені в ресурсах і часом не мають можливості забезпечити хворих навіть найнеобхіднішим: функціональними ліжками і протипролежневими матрацами, ефективними знеболювальними та лікарськими засобами для симптоматичного лікування, концентратами кисню, сучасним обладнанням для миття і транспортування хворих та іншими засобами і виробами медичного призначення, що переводить проблему з регіонального рівня на державний.

ОСВІТА ЯК ЖИТТЄВИЙ КАТАЛІЗАТОР ДЛЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

А. П. Лантух, Н. Ф. Меркулова

Національний фармацевтичний університет, Харківський національний медичний університет

Похилий вік — це стан старості. Старість — це період життя людини після втрати організму здатності до продовження роду та до смерті. Він характеризується погіршенням здоров'я, розумових здібностей та загасанням функцій організму. Це лише фізіологічні стигми. Але ще є й соціальні, які

зумовлюють формування перманентного стресу старіння. Це усвідомлення невідворотної втрати важливої соціальної ролі, пов'язаної із виконанням професійних обов'язків, віддалення від справи, який було присвячено багато років, розрив сформованих професійних і міжособистісних відносин, втрата джерел соціально-психологічної стимуляції. Зазначимо, що це небезпечний стан. Небезпека такого стресу полягає насамперед у подальшому звуженні кола інтересів людини літнього віку, зниженні її активності, прискоренні процесу старіння. Як цьому запобігти, як поліпшити якість життя людей похилого віку?

Матеріали і методи. Розроблено концепцію life long learning (LLL), тобто концепцію безперервної освіти, або навчання впродовж усього життя, освіти як незавершеної в принципі. Ця концепція реалізувалася у Мадридському міжнародному плані дій із проблем старіння. Згідно з цим планом уряд кожної країни має сприяти створенню найсприятливіших умов для продовження навчання у похилому віці. Україна відреагувала на цю міжнародну пропозицію створенням "Університету третього віку". Застосовуючи компаративістику, отримали такі результати.

Результати. "Європейське соціальне обстеження" (ESS), проведене на початку XXI ст., куди увійшла і Україна, показало, що серед респондентів віком 60 років і старше лише 5 % повідомили, що протягом року вони відвідували різні курси, тренінги та лекції з метою удосконалення своєї професійної діяльності. Цей показник є диференційованим. Так, у країнах Північної Європи частка тих, хто відвідував освітні заходи протягом року, становила 14 %, а от в Україні — лише 1,5 %. Також слід відзначити, що серед активно працюючих пенсіонерів частота повідомлень про навчання у будь-якій формі була більшою, ніж серед тих, хто не працює: у Німеччині — 38,7 %, у Франції — 35,6 %, у Нідерландах — 45,6 %, в Україні — 12 %. Тому освіту щодо людей похилого віку можна розглядати як одну з форм соціальної реабілітації та життєвий каталізатор їхнього соціального простору. Проте українському уряду треба переглянути свою політику щодо людей похилого віку, яка повинна стати більш привабливою для них та більш диференційованою.

КЛУБ СТАРІЙШИН

Д. Лізін, Н. Князевич*

ДУ "Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України", Київ

*ГО "Українська ліга сприяння розвитку паліативної і хоспісної допомоги", Київ

Клуб старійшин — організаційний проект ГО "Українська ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги", створений ініціативною групою молоді, що діє на волонтерських засадах і спрямовує свою діяльність на підтримку осіб похилого віку та популяризацію довголіття загалом. Клуб старійшин пропагує стиль життя, що спрямований на духовний розвиток та оздоровлення української нації.

Основні напрямки роботи клубу:

- підтримка соціально-активного життя людей похилого віку;
- інформаційна допомога людям похилого віку;
- дослідження старіння у цілому;
- співпраця з вітчизняними і зарубіжними закладами медичного і наукового характеру;
- покращання ставлення людей будь-якого віку до старіння і формування відповідного розуміння цього процесу;
- пропагування ідей гарної якості життя, його тривалості.

Основні завдання клубу:

- залучення людей похилого віку до активного суспільного та культурного життя, всебічний розвиток та полегшення спілкування між собою та молодшими поколіннями;
- розвіювання страху суспільства перед закономірними процесами старіння; популяризація статусу «столітніх» та виховування у соціумі поваги та шани до осіб із таким статусом;
- проведення заходів, спрямованих на забезпечення приємного та цікавого дозвілля.